

Raadsinformatiebrief

GEMEENTEBESTUUR

onderwerp Gemeentefonds - Septembercirculaire 2020
RIB nummer 2020 123
collegevergadering d.d. 13 oktober 2020
programma Algemene middelen
portefeuillehouder A. Roest

ons kenmerk 1693430
team RGBAMO
steller J.Custers / FJL Maas
doorkiesnummer 6123 / 6117
e-mail f.maas@venlo.nl
datum 6 oktober 2020
bijlage(n) N.v.t.
datum verzonden

14 OKT. 2020

Informatie voor de raad (voor kennisgeving)

Recent is de septembercirculaire 2020 uitgebracht door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Zoals gebruikelijk informeren wij u over de ontwikkelingen op hoofdlijnen.

Besluitvorming over de inzet van de (meerjarige)ontwikkelingen wordt betrokken bij de integrale afwegingsmomenten. De *meicirculaire* is daarmee een belangrijke bouwsteen voor de (*programma*)begroting en de *septembercirculaire* is dit voor de *kadernota*.

De septembercirculaire is geen bijstellingsmoment. De mogelijke uitkomsten uit de septembercirculaire worden op basis van de bestendige gedragslijn als richtinggevend afwegingskader gebruikt bij de eerstvolgende integrale afweging. De ontwikkelingen en effecten van de septembercirculaire zijn onderdeel van de integrale afwegingen bij de kadernota 2022, VoRap 2021 (voorjaar 2021) en de FinRap 2020 (ontwikkelingen jaarschijf 2020).

Burgemeester en wethouders van Venlo
de secretaris

Twan Beurskens

de burgemeester

Antoin Scholten

Samenvatting (Verplicht, maximaal een half A4)

De uitkeringen uit het gemeentefonds zijn de grootste inkomstenbronnen van de gemeente Venlo. Periodiek wordt u geïnformeerd over de ontwikkelingen van deze uitkeringen. Dit vindt plaats bij het verschijnen van de circulaire gemeentefonds van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (Voorjaar de meicirculaire en najaar de septembercirculaire). Besluitvorming over de inzet van de (meerjarige) ontwikkelingen wordt betrokken bij de integrale afwegingsmomenten. De *meicirculaire* is daarmee een belangrijke bouwsteen voor de *(programma)begroting* en de *septembercirculaire* is dit voor de *kadernota*.

Recent zijn wij middels de septembercirculaire geïnformeerd over de macro – economische ontwikkelingen en de gevolgen hiervan voor de uitkeringen uit het gemeentefonds. De netto – ontwikkeling van de hoogte van de uitkeringen uit het gemeentefonds ten opzichte van de concept (programma)begroting 2021 – 2024 is als volgt:

Tabel: Ontwikkeling gemeentefonds ten opzichte van concept begroting 2021-2024

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2021	2022	2023	2024
Netto-resultaat	1.168	1.703	-129	119

Toevoegingen / onttrekkingen gemeentefonds

Naast bovengenoemde ontwikkelingen worden er door het Rijk bedragen aan het gemeentefonds toegevoegd of onttrokken. Het gaat hierbij om algemene middelen die een relatie (kunnen) hebben met de uitgavenontwikkeling die wij in de begroting hebben opgenomen op andere beleidsterreinen en/of nieuwe taken die wij moeten uitvoeren.

De septembercirculaire is geen bijstellingsmoment. De mogelijke uitkomsten uit de septembercirculaire worden als richtinggevend afwegingskader bij de eerstvolgende integrale afweging als uitgangspunt genomen. De uit de septembercirculaire voortvloeiende ontwikkelingen zijn onderdeel van de integrale afwegingen bij de kadernota 2022 en de Voortgangsrapportage 2021 (VoRap). De ontwikkelingen voortvloeiende uit deze circulaire voor de jaarschijf 2020 maakt onderdeel uit van de FinRap 2020 welke in december aan uw raad wordt voorgelegd. De integrale afweging vindt plaats op basis van de door u vastgestelde (inhoudelijke en financiële) kaders en begrotingsregels.

Bijlagen

Nr.	Naam	Datum
1.	..	..
2.	..	..
3.	..	..
4.	..	..
5.	..	..

Onderbouwing

■ Algemene toelichting

1. Wat is de kernopgave (Wat wordt voorgelegd aan de raad?)

De uitkeringen uit het gemeentefonds zijn de grootste inkomstenbronnen van de gemeente Venlo. Periodiek wordt u geïnformeerd over de ontwikkelingen van deze uitkeringen. Dit vindt plaats bij het verschijnen van de circulaire gemeentefonds van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (voorjaar de meicirculaire en najaar de septembercirculaire). Besluitvorming over de inzet van de (meerjarige) ontwikkelingen wordt betrokken bij de integrale afwegingsmomenten. De *meicirculaire* is daarmee een belangrijke bouwsteen voor de (*programma*)begroting en de septembercirculaire is dit voor de *kadernota*.

2. Waarom? (Wat is het doel van de raadsinformatiebrief?)

Recent zijn wij door middel van de septembercirculaire geïnformeerd over de macro-economische ontwikkelingen, de te verwachten toevoegingen en onttrekkingen aan het gemeentefonds door het Rijk en de ontwikkeling van de rijksuitgaven. De septembercirculaire brengt met name de financiële effecten van de Miljoenennota van het Rijk op het gemeentefonds in beeld. Opgemerkt wordt dat het bij de Miljoenennota nog altijd gaat om conceptplannen, de Rijksbegroting moet nog vastgesteld worden waardoor de effecten uit de septembercirculaire nog kunnen wijzigen. De ontwikkelingen in het gemeentefonds moeten gezien worden binnen het totaal van alle ontwikkelingen binnen de gemeente Venlo.

3. De informatie

Uitkeringen gemeentefonds 2021-2024

De te verwachten ontwikkeling van de hoogte van de uitkeringen uit het gemeentefonds ten opzichte van de (concept)begroting 2021-2024 (i.c. de meicirculaire 2020 inclusief de te verwachten loon- en prijsontwikkelingen) is als volgt:

Tabel: Ontwikkeling gemeentefonds ten opzichte van concept begroting 2021-2024

Bedragen x € 1.000	2021	2022	2023	2024
Septembercirculaire 2020	243.186	242.631	239.076	237.591
Conceptbegroting 2021-2024	239.469	238.225	236.531	234.751
Bruto resultaat septembercirculaire 2020	3.717	4.406	2.545	2.840
Af: 'Toevoegingen / Onttrekkingen gemeentefonds'	2.549	2.703	2.674	2.721
Netto-resultaat	1.168	1.703	-129	119

De uitkeringen uit het gemeentefonds zijn vrij besteedbaar en vormen daarmee een algemeen dekkingsmiddel. De inzet behoort tot het budgetrecht van de raad. De ontwikkeling van het bruto resultaat wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door:

A. 'toevoegingen / onttrekkingen gemeentefonds'

Door het Rijk worden er bedragen aan het gemeentefonds toegevoegd of onttrokken (taakmutaties). Deze toevoegingen of onttrekkingen kunnen leiden tot een toe- of afname van uitgaven op andere beleidsterreinen zowel lokale als regionale taken. Op hoofdlijn gaat het om de volgende risico's en kansen:

- *Vrouwenopvang (centrumfunctie) € 1,2 miljoen voordelig.*
Er is landelijk € 38,6 miljoen toegevoegd voor versterking van Veilig Thuis omdat het aantal meldingen en adviezen toenemen, voor acute crisissituaties is € 14 miljoen toegevoegd, daarnaast zijn de maatstaven geactualiseerd;
- *Beschermde Wonen (centrumfunctie): € 1,4 miljoen voordelig.*
Op de Integratie Uitkering wordt landelijk de volume indexatie toegepast. Hierbij is rekening gehouden met de wijziging van financiering van middelen van centraal naar decentraal met ingang van 1 januari 2022, conform de uitgangspunten van de concept begroting 2021-2024.

Overeenkomstig de bestendige gedragslijn worden deze ontwikkelingen bij de integrale afweging van de kadernota 2022 en de VoRap 2021 afgezet ten opzichte van de (mogelijke) ontwikkelingen aan de lastenkant.

B. Netto resultaat

Dit betreft het netto resultaat ten opzichte van de concept – begroting 2021 – 2024 dat ten gunste of ten laste kan komen van de algemene middelen. Het netto resultaat is voornamelijk incidenteel (voor de jaren 2021 en 2022). Structureel is de ontwikkeling vanaf 2023 in lijn met de conceptbegroting. Het resultaat wordt op hoofdlijn verklaard door:

- *Uitstel opschalingskorting € 1 miljoen voordelig voor 2021*
Om de gemeente wat meer lucht te geven heeft het Rijk besloten de opschalingskorting 2020 en 2021 éénmalig uit te stellen. Het maakt onderdeel uit van het steunpakket van het Rijk in relatie tot Corona. Er zijn voor het jaar 2021 verder nog geen concrete afspraken gemaakt in relatie tot de compensatie van de kosten en inkomstendervingen Corona.
- *Compensatie tekort Jeugdzorg € 1,8 miljoen voordelig*
Het kabinet heeft eerder besloten éénmalig voor de periode 2019 t/m 2021 extra middelen toegevoegd aan het gemeentefonds voor jeugdhulp (zonder taak). Dit wordt voor het jaar 2022 éénmalig doorgetrokken. Dit is een éénmalige compensatie van het tekort aan middelen voor de jeugdzorg in 2022. Het bedrag dat wij hiervoor krijgen is nog altijd lager dan de uitgaven die wij hiervoor in de begroting hebben opgenomen. Het tekort wordt in de begroting gefinancierd uit 'andere beleidsterreinen' binnen de begroting. Dit kabinet gaat nog niet over tot structurele compensatie. De verwachting is dat eind van dit jaar het rapport wordt opgeleverd inzake het onderzoek naar de structurele (on)toereikendheid van de

macrobudgetten Jeugdzorg¹. Verwachting is dat discussie tot eventuele structurele compensatie wordt overgelaten aan een volgend kabinet.

Accres gemeentefonds

De ontwikkeling van het gemeentefonds wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' (normeringssystematiek) hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De toe- of afname van het gemeentefonds als gevolg van de rijksuitgaven wordt het accres genoemd. In Rib 2020-98 bent u geïnformeerd dat in deze bijzondere tijd van de coronacrisis het accres voor 2020 en 2021 "bevroren" is. Het is aan een nieuw kabinet om in overleg met de medeoverheden te besluiten hoe in de toekomst met het accres om te gaan. Dan zal ook duidelijk worden op welke wijze er eventueel bezuinigd gaat worden en op welke wijze dit zich vertaalt in het accres voor 2022 en verder.

In deze septembercirculaire heeft het ministerie voor het "gemak" de accessen voor 2022 en verder ook 'bevroren' zoals opgenomen in de meicirculaire 2020 omdat de accessen voor 2020 en 2021 zijn 'bevroren'. In werkelijkheid is dit geenszins het geval. Op basis van de ontwikkelingen zoals verwoord in de miljoenennota zou op basis van de systematiek het accres echter substantieel lager (kunnen) zijn vanaf de jaarschijf 2022². Dit betekent een potentieel risico voor de omvang en hardheid van de uitkeringen uit het gemeentefonds vanaf 2022 en verder.

Correctie economisch perspectief en loon-/prijsontwikkeling

Zoals in eerdere kaderstellende documenten en de (concept)begroting 2021-2024 is aangegeven worden de door het ministerie aangegeven verwachte uitkeringen uit het gemeentefonds gecorrigeerd op basis van een (te) optimistisch economisch perspectief en te verwachten loon-/prijsontwikkeling. Voor het jaar 2021 gaat het hierbij om een correctie van € 0,5 miljoen oplopend naar € 2,5 miljoen in 2024. Dit behoudende scenario wordt enerzijds toegepast voor mogelijk tegenvallende accessen als gevolg van een lagere economische groei en afwijkende loon- en prijsontwikkelingen in het gemeentefonds.

BTW-compensatiefonds

Het BTW-compensatiefonds voor gemeenten bedraagt voor het jaar 2021 € 3,8 miljard³. Als de gezamenlijke declaraties onder het plafond van het BTW compensatiefonds blijven wordt het verschil in het gemeentefonds gestort. Bij overschrijding van het plafond volgt een uitname. Het plafond muteert jaarlijks met het accrespercentage. Door de bevroering van het accres in 2020 en 2021 is het plafond van het BTW compensatiefonds ook bevroren. In de begroting houden wij geen rekening met een verrekening van het BTW compensatiefonds met het gemeentefonds.

Overige landelijke ontwikkelingen

In de conceptbegroting 2021 – 2024 wordt verder ingegaan met betrekking tot de landelijke ontwikkelingen gemeentefonds zoals de herijking van de verdeling van het gemeentefonds, de doordecentralisatie centrumfunctie(s) naar de lokale gemeenten, de evaluatie van de normeringssystematiek en de financiële positie Nederlandse gemeenten in zijn algemeenheid.

---

¹ Gedecentraliseerde taak vanaf 2015.

² Dit is mede afhankelijk van het 'instapmoment' dat tussen het Rijk en de VNG wordt overeengekomen als het gaat om de feitelijke accresontwikkeling 2020 en 2021.

³ Septembercirculaire 2020 raming jaarschijf 2021.

Raadsinformatiebrief - onderbouwing

Bovengenoemde ontwikkelingen kunnen van invloed zijn op het totaal van de financiële positie op de (middel)lang termijn. Hoewel diverse onderzoeken nog dit jaar worden afgerond is onze verwachting dat concrete afspraken over deze ontwikkelingen worden overgelaten aan het nieuwe kabinet. Mocht het huidige kabinet alsnog (tussentijds) besluiten nemen die van invloed zijn op de financiële positie van onze gemeente dan zult u hierover separaat worden geïnformeerd.

4. Historische paragraaf (Wat is de geschiedenis van dit dossier?)

Via Rib 2020-98 en de concept begroting 2021-2024 bent u geïnformeerd over de ontwikkelingen van de meicirculaire 2020. In de conceptbegroting 2021-2024 zijn de uitkomsten van de meicirculaire 2020 verwerkt.

5. Relatie met programma

Het gemeentefonds maakt onderdeel uit van het hoofdstuk Algemene middelen.

6. Vervolprocedure voor de raad

De verdere uitwerking van de septembercirculaire 2020 maakt onderdeel uit van de kadernota 2022 en VoRap 2021 (voorjaar 2021). De ontwikkelingen voortvloeiende uit deze circulaire voor de jaarschijf 2020 maakt onderdeel uit van de FinRap 2020 welke in december aan uw raad wordt voorgelegd.